

36577 - (Hayatta iken) namaz kılmayan vefât etmiş babanın yerine hac yapmak

Soru

Babam, uzun bir süre önce vefât etti. Babam, bildiğim kadarıyla namaz kılmıyordu. Ben, hac farîzasını edâ etmek üzere S. Arabistan'a üç defa geldim. Son gelişimde vefât eden babamın yerine hac yapmaya niyet ettim. Fakat ben, İslâm dîninde namaz kılmayan kimsenin hükmünün kâfir olduğunu işittim. Babamın durumunu düşününce çok üzüldüm.

Benim sorum şudur: Bu haccı, babamın yerine yapmam câiz midir?

(Yapacağım) bu hac, babamın namaz konusundaki ihmaline (günahına) keffâret olur mu?

Detaylı cevap

Hamd,
yalnızca Allah'adır.

Bu soru, değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useyymîn'e
-Allah ona rahmet etsin- yöneltildiğinde o, bu soruya şöyle
cevap vermiştir:

“Soruyu soran bu bayan, sorusunda hac
farîzasını üç defa edâ ettiğini zikretmiş, oysa sahih olan
hac farîzası, ömürde bir defadır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda
şöyle buyurmuştur:

﴿.الْحَجُّ مَرَّةً، فَمَا زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ﴾.

[رواه مسلم والترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي وأحمد]

“Hac, bir defadır.Bundan fazlası olursa, o nâfiledir.” (Müslim, Tirmizî, Nesâî, İbn-i Mâce, Dârimî ve Ahmed).

Sizin, hac farîzasını edâ etmek üzere üç defa S. Arabistan’a geldim, diye söylemeniz, yanlıştır.

Namaz kılmayan vefât etmiş babanızın yerine hac yaptığınızı söylemenize gelince, kâfirler, salih amellerden faydalanamazlar (salih ameller onlara fayda vermez). Onlara istiğfarda bulunmak da (Allah’tan bağışlanmalarını dilemek de) câiz değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ
آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى
﴿ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

[سورة التوبة الآية: 113]

“(Kâfir olarak ölüp) cehennemlik oldukları kendilerine belli olduktan sonra, akraba bile olsalar, müşrikler için mağfiret dilemek (Allah’tan, onların affedilmelerini istemek), peygambere ve mü’minlere yaraşmaz.”

(Tevbe

Sûresi: 113).

Fakat babanızın bazen namaz kılmış olabileceğini veya kâfir olup-olmadığında şüphe edilebileğini gözönünde bulundurarak babanızın yerine hac yapmanızda ve şöyle duâ etmenizde bir sakınca yoktur.

“Allahım! Bu haccın sevabını,
-eğer mü’min olarak ölmüşse-, babam için kabul et!”

Babam mü’min ise, bu sevaba nâil olsun diye bir
şarta bağlamanızda bir sakınca yoktur. Çünkü
ibâdetler ve duâda bir şeyi şarta bağlamak câizdir.

İbâdetlerde bir şartta bağlamaya
örnek:

Zubeyr’in kızı Dubâa

-Allah ondan ve babasından râzı olsun- hac
yapmak istediğini ama hastalık sebebiyle haccını
tamamlamaktan endişe ettiğini Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-’e söylediğinde,
Peygamber -sallallahu aleyhi ve
sellem- ona şöyle buyurmuştur:

حُجِّي وَاشْتَرِطِي، وَقُولِي: اَللّٰهُمَّ!

مَجَلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي، فَإِنَّ لَكَ عَلَيَّ رَبِّكَ مَا اسْتَشْتَبَيْتِ. [رواه البخاري ومسلم]

“Haccını edâ et ve
şöyle şart koş: Allahım! İhramdan
çıkacağım yer, beni (haccı edâ etmekten)
alıkoyacağıın yer olsun. Zirâ Rabbin katında istisnâ
kılma (şart koşma) hakkın vardır.” (Buhârî;
hadis no: 5089. Müslim; hadis no: 1207).

Duâda

şart koşmaya gelince, Liân (karı ile kocanın, zinâ
isnadı dolayısıyla birbiriyle karşılıklı
lânetleşmesi) âyetinde Allah Teâlâ’nın şu sözüdür:

وَالْحَامِسَةُ أَنْ لَعَنَتَ اللَّهُ ﴿٥﴾
﴿عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾
[سورة النور الآية: 7]